

Παράδεισος μια συμμαχία Ισραήλ-Κύπρου

ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ: Η γεωλογία του φυσικού αερίου σταματά στο ακρωτήριο του Απόστολου Ανδρέα

Ως το πιο σημαντικό συμβάν στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας θεωρεί ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιό του Χιούστον Μιχάλης Οικονομίδης την εξεύρεση φυσικού αερίου στην Κυπριακή Οικονομική Ζώνη. Παρομοιάζει τη συμμαχία Ισραήλ και Κύπρου με ένα γάμο στον παράδεισο και τονίζει πως πρέπει να γίνει σωστή διαχείριση με μια κρατική εταιρεία υδρογονανθράκων, η οποία να εργάζεται με διαφανείς διαδικασίες και τιμότητα.

- Η Κύπρος μπροστά στις τελευταίες γεωπολιτικές προκλήσεις στην περιοχή, η πρόσφατη διάλεξη σας στο Δήμο Λεμεσού. Ποιες είναι οι ιστορικές προκλήσεις; Η στιγμή που βρέθηκε το φυσικό αέριο είναι μοναδική, είναι πιθανόν το πιο σημαντικό συμβάν στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- Διαμορφώνονται νέες συνθήκες στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου; Χωρίς καμία αμφιβολία. Η συμμαχία Ισραήλ και Κύπρου έγινε όπως λέω, στον ουρανό του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, είναι ένας γάμος στον παράδεισο.
- Γιατί; Διότι το Ισραήλ είναι φυσικός σύμμαχος της Κύπρου, το γεγονός ότι χρειάστηκε το φυσικό αέριο να μας φέρει μαζί, αυτό από μόνο του είναι πολύ σημαντικό. Φανταστείτε την σύμπτωση ότι το Ισραήλ έχει βρει δικό του φυσικό αέριο την στιγμή που σταμάτησε η σκέψη του με την Αίγυπτο, η οποία, μετά από την πρόσφατη έξοδό της από την «Αραβική Άνοιξη», ακύρωσε την συμφωνία ανεφοδιασμού αερίου με το Ισραήλ, κάτι το οποίο ήταν ίσως το ουσιαστικότερο αποτέλεσμα της Συμφωνίας του Camp David. Διαφαιίνεται δύσκολο, η Αίγυπτος, που κυβερνάται από τη Μουσουλμανική Αδελφότητα, να είναι ο κύριος ενεργειακός προμηθευτής του κυριότερου εχθρού της. Το Ισραήλ, βλέπει την πρόσφατη καλή τύχη του με χαρά, και ανάλογα με τη θρησκευτική άποψη του μεμονωμένου πολίτη του Ισραήλ, είναι ίσως μια ακόμα μια απόδειξη ότι οι Ισραηλινοί είναι οι «εκλεκτοί» του Θεού. Ήδη το κοίτασμα Tamar είναι στα σχέδια να αντικαταστήσει την απώλεια του αιγυπτιακού αερίου. Οπότε ξαφνικά βλέπεις το Ισραήλ να βρίσκει φυσικό

Φωτ.: Α. ΜΑΛΑΓΟΥ

Ο Ερντογάν είναι σαν να έχει δημιουργηθεί επίτηδες για να εξυπηρετεί τα συμφέροντά μας

αέριο και την Κύπρο να παίζει ένα τεράστιο ρόλο, διότι και εμείς έχουμε τα προβλήματά μας με άλλη μουσουλμανική χώρα, την Τουρκία. Το έχω πει πολλές φορές, ακόμα και το Χόλυγουντ δεν έχει την φαντασία να σκεφτεί να δημιουργήσει πρωθυπουργό της Τουρκίας που να είναι πιο καλός για τα ελληνοκυπριακά συμφέροντα. Ο Ερντογάν είναι σαν να έχει δημιουργηθεί, επίτηδες για να εξυπηρετεί τα συμφέροντά μας.
- Πώς μας συμφέρει; Για πολλούς λόγους, είναι φανατικός ισλαμιστής, αυτό δημιουργεί προβλήματα όσο αφορά την εισοδή της Τουρκίας στην ΕΕ. Δεύτερο είναι η μόνη χώρα της περιοχής, ανεξαρτήτως της Συρίας, που έχει σκέψη με τον Ιράν. Ο Ερντογάν θέλει να βοηθήσει το Ιράν να αντεπεξέλθει τις δυσκολίες που έχει. Το τρίτο και πιο σημαντικό είναι ότι ήθελε σε σύγκρουση με το Ισραήλ, θυμάστε τα γεγονότα της Γάζας, όλα αυτά μας βοηθούν. Δεν ξέρω αν μια πρόνοια πάνω στον ουρανό το σκέφτηκε, η γεωλογία του πετρελαίου και του φυσικού αερίου σταματά στον Απόστολο Ανδρέα, δεν υπάρχει τίποτα στο βόρειο μέρος της Κύπρου.
- Πώς το ξέρετε ότι σταματά στον Απόστολο Ανδρέα; Από μελέτες που έχουν γίνει δεν υπάρχει τίποτα στη βόρεια πλευρά. Γνωρίζοντας τη γεωλογία της Κύπρου και τα πετρώματα έχει, το γεγονός ότι δεν έχει πετρέλαιο χερσαίο και είναι όλο στη θάλασσα και κυρίως στα βαθιά νερά. Είναι λόγω γεωλογικών αιτιών. Υπάρχει ερμηνεία.
- Οι έρευνες που ξεκινά η Τουρκία και οι έντονες απειλές τι λένε; Είναι για αντιπερισπασμό που γίνονται και δεν με ανησυχούν καθόλου. Όσο πιο πετυχημένη γίνεται η ανεύρεση φυσικού αερίου και πετρελαίου στις οικονομικές ζώνες της Κύπρου και όσο επιλύονται οι σχέσεις μας με τους γείτονες, τόσο θα προσπαθήσει να κάνει κινήσεις εντυπωσιασμού. Ελπίζω να ομαλοποιηθεί η σχέση με το Λίβανο, ήδη με το Ισραήλ έχουμε εξαιρετικές σχέσεις, η Αίγυπτος έστω και με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα θέλει να πάξει ένα ρόλο χωρίς απειλές, οπότε η Τουρκία μένει έξω σαν μια νύμφη που δεν έχει γαμπρό.
- Δεν είναι ικανή να μας δημιουργήσει προβλήματα; Τι θα κάνουν, θα πυροβολούν αυτού που θα κάνουν τις γεωτρήσεις; Θα φέρουν πολεμικά καράβια για να εμποδίσουν αγωγούς πετρελαίου; Αυτό δεν συνέβηκαν ποτέ στον κόσμο.
- Υπάρχει ένα μέτρο ανάμεσα σε Κύπρο, Ελλάδα,

Σύσφιξη σχέσεων τώρα

- Εδώ έρχεται η συνεργασία με την Ελλάδα και Ισραήλ; Αυτό είναι το τελευταίο, η γεωπολιτική συμμαχία μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ πρέπει να γίνει τώρα αμέσως. Πρέπει να συσφίξουμε τις σχέσεις μας.
- Μα ήδη γίνεται, ο υπουργός Εμπορίου ήταν πρόσφατα στο Ισραήλ και οι σχέσεις γίνονται ακόμα πιο στενές. Ακόμα δεν είμαστε όσο κοντά θα ήεπατε. Το Ισραήλ θα χρειαστεί την Κύπρο για να εκμεταλλευτεί τους φυσικούς του πόρους με τη χρησιμοποίηση της σωστής μεγέθους εταιρείας για την κατασκευή εγκαταστά-

σεων π.χ., υδροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) ή εγκαταστάσεων μετατροπής φυσικού αερίου σε υγρό καύσιμα (GTL). Το μέγεθος των φυσικών πόρων της περιοχής δεν επιτρέπει μόνο την εσωτερική κατανάλωση. Τα κοιτάσματα της Κύπρου και του Ισραήλ πρέπει να εννοποιηθούν, εξάλλου είναι γεωλογικά συνεχόμενα μεταξύ τους. Η Κύπρος, με τη σειρά της, θα χρειαστεί την ασιδιά που παρέχεται από το Ισραήλ ώστε να προστατευθεί από την προκλητική Τουρκία. Ο ισραηλινο-κυπριακός γάμος έγινε σε ένα «παράδεισο πετρελαίου και αερίου».

Τουρκία και Αίγυπτο όπου υπάρχει θέμα οριοθέτησης; Αν προχωρήσουμε σε οριοθέτηση ανάμεσα σε Κύπρο και Ελλάδα, πρέπει να προσέξουμε κάποια συγκεκριμένα σημεία για να μην δημιουργήσουμε προβλήματα, γιατί αν έρθει η Τουρκία και μας αμφισβητήσει και θεωρηθεί ότι αυτή η αμφισβήτηση είναι θεμιτή, τότε είναι πολύ επικίνδυνο γιατί θα καταλήξουμε να έχουμε γκρίζες ζώνες; Η δημιουργία Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) δημιουργείται με μια μεθοδολογία. Υπάρχει αυτό το μέρος που λέτε. Η Τουρκία ποτέ δεν παραδέχτηκε το γεγονός ότι δεν έχει τα ελληνικά νησιά όπως το Καστελόριζο, ακόμα και νησιά της Δωδεκανήσου, που είναι αφητηρία για ΑΟΖ. Έχει προωθήσει τη θεωρία εδώ και 40 χρόνια ότι τα νησιά αυτά είναι παρασιτικές πραγματικότητες, δηλαδή δεν αποτελούν ΑΟΖ της Ελλάδας. Λέει ότι ΑΟΖ πρέπει να θεωρηθεί μεταξύ τις ακτές της Τουρκίας και τις ακτές της στερεάς Ελλάδας και, ότι είναι ενδιάμεσα, όπως τα νησιά αυτά είναι απλά παράσιτα.
- Πού ανήκουν; Δέχονται ότι τα νησιά αυτά ανήκουν στην Ελλάδα λόγω διεθνών συνθηκών, αλλά τα μέταλλα που έχουν όπως υδρογονάνθρακες, φυσικό αέριο, πετρέλαιο, είναι ανεξάρτητα, δεν ανήκουν στην

Ελλάδα, αλλά σε διεθνή ύδατα. Η ελληνική κυβέρνηση πήρε την Τουρκία στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης και η υπόθεση είναι εδώ και δώδεκα χρόνια χωρίς να έχει επιλυθεί.
- Εμπήνετε σε αυτό και ένα κομμάτι των κυπριακών οικοπέδων; Το θέμα είναι αν η Τουρκία πει ότι η Κύπρος δεν είναι ανεξάρτητη μάζα γης, διότι η τουρκική θεωρία είναι ότι και η Κύπρος είναι στα γεωλογικά και τα κυριαρχικά δικαιώματα της οικονομικής ζώνης ανάπτυξης της Τουρκίας.
- Ποια είναι η ΑΟΖ της Κύπρου... Σε ένα σημείο δεν έχει ακόμα γίνει η βελτιστοποίηση. Το θέμα είναι ότι εμείς έχουμε πάρει de jure και de facto τη θεωρία ότι αυτό όλο ανήκει στην Κύπρο. Ο Λίβανος δεν αναγνωρίζει ότι το Ισραήλ έχει νόμιμα συμφέροντα σε αυτούς του φυσικούς πόρους. Εάν επικρατήσει μόνο η λογική και η επικειρηματικότητα, μια συνεργασία μεταξύ των τριών αυτών πλευρών, Ισραήλ-Κύπρος-Λίβανος, θα φάνταζε ιδανική.
- Υπάρχει πιθανότητα να μη συμφωνήσουν; Ναι, υπάρχει πάντα αυτή η πιθανότητα, η Λίβανος είναι μεγάλη πραγματικότητα όσον αφορά την παρουσία της στην όλη υπόθεση. Ορισμένοι Ισραηλιτες πιστεύουν ότι η

ανακάλυψη υδρογονανθράκων είναι ακόμη μια απόδειξη ότι το Ισραήλ είναι η γη που επελέξε ο Θεός.
- Και η Κύπρος; Είμαστε η δεύτερη γη που επέλεξε ο Θεός (υπέλα).
- Οι υπόλοιποι τι είναι; Είναι δύσκολο σε μια στιγμή ευφροσύνης να μην λέγαμε ότι αυτά δεν είναι σωστά. Πώς είναι δυνατόν, τώρα που ο κόσμος οικονομικά κατ'εστρέφεται, εμείς ξαφνικά, είμαστε η μόνη χώρα στον κόσμο με το Ισραήλ που περιμένουμε δισεκατομμύρια δολάρια.
- Ποια είναι τα αδιεπαγμάτευτα δεδομένα μας αυτή τη στιγμή; Τον Δεκέμβριο του 2011 η εταιρεία Noble Energy ανήγγειλε τα αποτελέσματα της γεωτρήσης που εκτέλεσε στο «οικόπεδο 12» της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κύπρου. Απέκτησαν την άδεια για να διενεργήσουν διερευνητικές γεωτρήσεις στο «οικόπεδο 12» (κοίτασμα Αφροδίτη) ένα χρόνο νωρίτερα και πραγματοποιήσαν μια γεωτρήση σε αυτό. Μετά από τη διενέργεια της γεωτρήσης, η ανάλυση της δείξε ότι το κοίτασμα Αφροδίτη περιέχει έως 9 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια (Τcf) φυσικού αερίου «υψηλής ποιότητας», μια παγκόσμια κλάση ανακάλυψη. Οι πλείστοι Ευρωπαίοι θα ζηλεύουν την Κύπρο.
- Γιατί η Noble δεν έκανε αίτηση στο δεύτερο γύρο αδειοδότησης; Πολλοί διερωτούνται το γιατί, αλλά ίσως να έχουν τα χέρια τους γεμάτα.
- Είναι ικανοποιημένοι μόνο με το οικόπεδο 12; Όχι ακριβώς.
- Το μέγεθος του ανακάλυψης φυσικού αερίου στην λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου ... Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Γεωλογικών Ερευνών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, είναι της τάξης των 200 τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδών (Τcf) φυσικού αερίου και 3,7 δισεκατομμυρίων βαρελιών πετρελαίου. Τα δώδεκα νέα κυπριακά οικόπεδα, τα οποία αυτή την περίοδο βρίσκονται στο στάδιο της προσφοράς σε διεθνείς πλειοδότες, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα προσθέσουν 50 τρι-

σεκατομμύρια κυβικά πόδια (Τcf) φυσικού αερίου, ίσως 75, στα ήδη ανακαλυφθέντα. Το πρώτο είναι ότι είναι πολύ μεγάλο τα αποθέματα. Το δεύτερο πρέπει να αποφοισίουμε πως θα γίνει η εξόρυξη και αξιοποίηση. Το τρίτο, οι ανάγκες της Κύπρου είναι το ένα τριακόστο γι' αυτό πρέπει να μερμηνίσουμε για εξαγωγές. Πρέπει να βρούμε αγορές.
- Στην Ευρώπη; Ναι, και όπου άλλοι μπορούν να πάνε.
- Πιο συμφέρον το υδροποιημένο αέριο
- Συμφωνείτε με την κοινή στρατηγική Κύπρου, Ελλάδος, Ισραήλ για να σταθεί το φυσικό αέριο στην ΕΕ; Όχι, και έχω ακούσει διάφορες ανοησίες. Πέρα από το κόστος της εκτέλεσης των γεωτρήσεων, το φυσικό αέριο είναι «δυσκίνητο» επειδή δεν μπορεί να διαχειριστεί εύκολα όπως το πετρέλαιο και επομένως η εκμετάλλευσή του πολλές φορές, παρουσιάζει δυσκολίες. Αγωγή μεταφοράς του φυσικού αερίου από την περιοχή ανακάλυψής του στην Ανατολική Μεσόγειο προς την Ευρώπη είναι ιδιαίτερα απίθανες λόγω του μεγάλου βάθους της θάλασσας στην περιοχή και του υποθαλάσσιου ανάγωγου. Αυτό σημαίνει ότι η μεταφορά του αερίου θα πρέπει να γίνει με την μετατροπή του σε υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), και την αρχική περίοδο ίσως, σαν συμπιεσμένο φυσικό αέριο (CNG).
- Γιατί μας συμφέρει να το εξάγουμε υδροποιημένο; Διότι ο όγκος του υδροποιημένου είναι περίπου 600 φορές πιο μικρός από τον όγκο του μη υδροποιημένου. Από τη γεωτρήση πάνω στην πλατφόρμα θα διαχωρίζεται σε φυσικό αέριο και υγρό πετρέλαιο, με μικρό αγωγό θα έρχεται στην Κύπρο το φυσικό αέριο, στην κεντρική εγκατάσταση που θα γίνει στο Βασιλικό, αυτό θα υδροποιηθεί. Αυτό θα παράγει περίπου 20 εκατομμύρια μετρικούς τόνους LNG κάθε χρόνο. Μόνο για εξαγωγές θα φεύγει υδροποιημένο.

ΕΤΟΙΜΟΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

- Ο τρόπος διαχείρισής μέχρι τώρα από την κυπριακή κυβέρνηση σας βρίσκει σύμφωνο; Γενικά ναι, το θέμα είναι ότι ακούς καμιά φορά πράγματα παράλογα, για παράδειγμα η ιδέα ότι η Κύπρος θα παράγει ηλεκτρισμό και θα το στέλνει με μεγάλο καλώδιο στην ΕΕ δεν δικαιολογείται με βάση τις κυπριακές ανάγκες. Αυτό προέρχονται από καθηγητές χωρίς μυαλό.
- Σας ζητά η κυβέρνηση την άποψή σας; Έχω έλθει σε επαφή με ιθύνοντες, το θέμα είναι σε αυτούς να ζητήσουν τη βοήθειά μου.
- Ένας Κύπριος που διατηρεί διεθνώς στον τομέα αυτό δεν θα μπορούσε να βοηθήσει τον τόπο του; Αυτή την ερώτηση πρέπει να τη θέσετε στους ιθύνοντες. Εγώ δουλεύω σε 70 χώρες, οι περισσότεροι ιθύνοντες και γραφειοκράτες βλέπουν όλα αυτά σαν ποδόσφαιρο, σκέφτονται τα αποτελέσματα αυτού του αγώνα χωρίς να ξέρουν τι γίνεται στην πραγματικότητα.

ακό μπεριαλισμό. Το 75% από το πετρέλαιο και φυσικό αέριο που τροφοδοτούνται ευρωπαϊκά κράτη προέρχεται από τη Ρωσία, αν ο Ναμπόκο τροφοδοτείται από κυπριακό φυσικό αέριο θα προκαλούσε προβλήματα της Ρωσίας.
- Γι' αυτό η Ρωσία αγάπησε την Κύπρο; Βεβαίως, διότι η Ρωσία έχει πολλή φυσικό αέριο αλλά της αρέσει να ελέγχει τα πάντα. Πρέπει να είμαστε πολύ επιφυλακτικοί απέναντι στην Ρωσία.
- Με δεδομένα τα οικονομικά προβλήματα της Κύπρου μπορούμε να προπονήσουμε φυσικό αέριο; Μπορούμε να προπονήσουμε μετοχές της Κυπριακής Εταιρείας Πετρελαίου στα διεθνή Χρηματιστήρια, αυτό λέγεται IPO (Initial Public Offer), να κάνουμε αρχική δημόσια προσφορά.

Δίνεις αρκετά εκατομμύρια μετοχές σε μια τιμή που καθορίζεται από διεθνείς τραπεζίτες, οι οποίοι κάνουν το IPO και ο κόσμος θα αγοράζει τις μετοχές. Το Facebook προσέβαλε πρόσφατα να κάνει αυτή την αρχική προσφορά αλλά δεν ήταν πετυχημένη, δεν πήραν όσο περίμενα.
- Χρειάζεται ειδική προβολή; Ναι, μόνο το 10% του υποτιθέμενου φυσικού αερίου στην «Αφροδίτη» χρειάζεται για την αρχική προσφορά για να μπούμε στο Χρηματιστήριο και να περάσουμε όλα τα σκαλοπάτια με αξιώσεις. Μόνο με την ανακάλυψη της Αφροδίτης έχουμε τα φόντα για να κάνουμε μια εταιρία δέκα δισεκατομμυρίων δολαρίων χωρίς πρόβλημα. Έκανα αυτή την πρόταση στην Κυβέρνηση επανειλημμένα.

Να είμαστε πολύ επιφυλακτικοί απέναντι στη Ρωσία

- Για να έχεις αποτελέσματα πρέπει να κάνεις καλή διαχείριση. Είδαμε χώρες που έκαναν καλή διαχείριση και σε χρόνο μηδέν οι υδρογονάνθρακες εξαντλήθηκαν. Όχι μόνο αυτό, στις πιο πολλές περιπτώσεις οι υδρογονάνθρακες είχαν αρνητική επίδραση σε μια χώρα, διότι είναι εύκολο χρήμα και ο κόσμος ήθελε την ευδαιμονία. Αυτό είναι από τα πιο μεγάλα προβλήματα, είναι η κατάρα του πετρελαίου. Ινδονησία, Νιγηρία, Βενεζουέλα, η λίστα είναι χωρίς τέλος με χώρες που έχουν εντελώς απότυπει με παραδοξολογικές κινήσεις.
- Τι πρέπει να προσέξουμε; Τι διαχειρίσασθε. Έχω ειδικές προτάσεις. Πρώτο δεν δίνεις τίποτα σε άλλους και εννοώ την εκμετάλλευση, κυρίως τα οφέλη, το ποιοι θα πάρουν τα συμβόλαια πρέπει να γίνονται

με διαυγείς διαδικασίες, να μην υπάρχει διαπλοκή. Είχα δουλέψει στη Βενεζουέλα τη δεκαετία του '80 όταν άρχισε καινούργια έξαρση, πήγα στο Καρακάς και δεν μπορούσα να νοικιάσω ένα διαμέρισμα δυο υπνοδωματίων χωρίς κλιματισμό, λιγότερο από 10 χιλιάδες δολάρια το μήνα. Διότι είχαν πλακώσει από τις μεγάλες εταιρείες πετρελαίων από όλο τον κόσμο και ξαφνικά οι τιμές των πάντων εκτοξεύτηκαν στα ύψη. Τα εστιατόρια ήταν ακόμα χειρότερα. Αυτή δεν είναι ζωή που θέλει κάποιος να ζήσει. Γι' αυτό επιμένω στις ξεκάθαρες διαυγείς διαδικασίες και την τιμότητα.
- Έχετε ενδείξεις ότι δεν έχουμε αυτά τα δεδομένα; Στην Αμερική, στην Αυστραλία, στον Καναδά που έχεις πολύ αυστη-

ρή αίσθηση για το τι είναι αποδεκτό και τι όχι και τι δεν είναι, οι Έλληνες είναι πολύ καλά. Στην Ελλάδα όμως δεν πάνε καλά. Δεν είναι μόνο η εθνική κουλτούρα αλλά έχει να κάνει και με το πού ζεις.
- Το βλέπετε και στην Κύπρο; Σε λιγότερο βαθμό από την Ελλάδα, αλλά υπάρχει.
- Η δημιουργία Ταμείου Υδρογονανθράκων σας βρίσκει σύμφωνο ή είναι πολύ νωρίς; Χρειάζεται αμέσως και καλά κάδουνα. Θα πρέπει να γίνει σωστή διαχείριση με μια κρατική εταιρεία υδρογονανθράκων, η οποία να εργάζεται με διαφανείς διαδικασίες και τιμότητα.
- Τα έσοδα από τους υδρογονάνθρακες πρέπει να επενδύθούν στην οικονομία του κράτους; Όχι.
- Πολλοί θεωρούν ότι το φυσικό αέριο

θα μας λύσει το οικονομικό πρόβλημα. Άμεσα δεν θα έλθει στην τσέπη του κάθε Κύπριου, θα επενδυθεί και αυτό θα πολλαπλασιάσει τα έσοδα της οικονομίας σε υπέρμετρο βαθμό. Αυτό θα βοηθήσει και στην επίλυση του Κυπριακού.
- Η ύπαρξη φυσικού αερίου και δεδομένο τον αγωγό Ναμπόκο της Τουρκίας μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση του Κυπριακού; Ο αγωγός Ναμπόκο δεν θα γίνει ποτέ, εκτός αν εμείς το δώσουμε το φυσικό αέριο. Η Ρωσία μισά τον αγωγό Ναμπόκο διότι επηρεάζει τις ιμπεριαλιστικές τάσεις του Βλαντιμίρ Πούτιν. Αυτό που οι Μπρέζνιεφ και Κρούτσιεφ δεν κατάφεραν να κάνουν με τα πυρηνικά όπλα, το κατάφερε ο Πούτιν με το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, με τον ενεργεια-

κό ιμπεριαλισμό. Το 75% από το πετρέλαιο και φυσικό αέριο που τροφοδοτούνται ευρωπαϊκά κράτη προέρχεται από τη Ρωσία, αν ο Ναμπόκο τροφοδοτείται από κυπριακό φυσικό αέριο θα προκαλούσε προβλήματα της Ρωσίας.
- Γι' αυτό η Ρωσία αγάπησε την Κύπρο; Βεβαίως, διότι η Ρωσία έχει πολλή φυσικό αέριο αλλά της αρέσει να ελέγχει τα πάντα. Πρέπει να είμαστε πολύ επιφυλακτικοί απέναντι στην Ρωσία.
- Με δεδομένα τα οικονομικά προβλήματα της Κύπρου μπορούμε να προπονήσουμε φυσικό αέριο; Μπορούμε να προπονήσουμε μετοχές της Κυπριακής Εταιρείας Πετρελαίου στα διεθνή Χρηματιστήρια, αυτό λέγεται IPO (Initial Public Offer), να κάνουμε αρχική δημόσια προσφορά.